Oponentský posudek překladu kapitol 20-26 čtvrtého vydání knihy „Inorganic Chemistry“ autorů C. E. Housecroft a A. G. Sharpe (ISBN-13: 978-0273742753) **do českého jazyka**

Tento posudek se skládá ze dvou částí kdy část první pojednává obecně o překladu a část druhá konkrétně o jednotlivých kapitolách.

Celkově se podle mého názoru jedná o poměrně překotný překlad knihy, která si klade za cíl být současně jakousi učebnicí základního studia a zároveň seriózním učebním textem soudobé (pokročilé) anorganické chemie. Ani jedno se autorům primárního textu ovšem nepodařilo, protože na základní text pro bakalářský typ studia je kniha příliš složitá zejména v pasážích o fyzikálních podstatách jednotlivých dějů a rozsahem textu samotného. Na druhou stranu je text kapitol, které jsem měl příležitost ze čtvrtého vydání číst, povrchní ve smyslu výčtu zajímavých sloučenin, a z tohoto důvodu nemůže být brán jako příručka pro pokročilé studium. Dalším základním problémem je roztříštěnost informací o jednotlivých prvcích, kdy k jednomu přechodnému kovu přináleží až čtyři úseky textu.

V některých kapitolách je primární text zavádějící a je nutné jej při překladu resp. pozdějším výkladu studentům korigovat.

Překladu knihy výrazně neprospívá nejednotnost výběru překladatelů z různých institucí, zejména jejich nesouměřitelného věku (budiž chápáno ve smyslu doby jejich studia), což se projevuje zejména v délce použitých vět a jejich skladbě. Toto je zejména viditelné na kapitolách pojednávajících o podobných tématech, kdy jedna z nich je psána se snahou o téměř květnatý text, který zčásti působí až archaicky, na straně druhé jsou to kapitoly, které jsou psány stylem telegramu v holých větách. Tento problém je patrný i v případě nejednotného pojetí výkladu názvosloví a psaní vzorců, které nekoresponduje s originálem ani mezi kapitolami vzájemně.

Kapitola 20

1) ke kapitole **20** mám zejména formální připomínky ohledně ustáleného slovosledu např. správně je: d-orbital, d-prvky, π-vazba – tyto předělávky jsem označil v textu pomocí sledování změn.

2) první jména ve vícejmenných názvech by se ustáleně neměla skloňovat např. Jahnův-Tellerův jsem zaměnil Jahn-Tellerův atd. Toto počešťování vede ke zmatení čtenáře, kdy jako zářný příklad budiž Russe**l**ova-Saundersova místo Russe**ll**-Saundersova. Kdyby tento přístup byl přece jen použit, může být použito i počeštěného jména Houscroftová na přebale knihy, což by autorku předpokládám moc nepotěšilo.

3) dále jsem opravil některé překlepy, archaismy a slovosled, např. ferro a ferri se dvěma "r"

Kapitola 26

V kapitole **26** se vyskytují stejné chyby jako v kap. **20**, ale navíc přibylo i nepočeštění IR na IČ, nesprávný slovosled při zápisu NMR spektroskopie, někde je zmaten zápis ox. stavu vs. iontu (Pt^{2+} vs. Pt^{II}).

Kapitola 21

V překladu se vyskytuje příliš mnoho holých vět, kdy se tento jeví příliš mechanickým, dále se tu vyskytuje několik závažných chyb, zejména v hodnotách fyzikálních veličin. Vyskytují se zde chyby stejného ražení jako v kap. 20.

Kapitola 22 – viz. Kapitola 21

Kapitola 23

Naprostá nesourodost vzorců organokovových sloučenin překladu a originálu, kdy v originále jsou tyto uvedeny správně. Některé věty jsou uvedeny nepřesně. Vyskytují se zde chyby stejného ražení jako v kap. 20.

Kapitola 24 – viz. Kapitola 21, Vyskytují se zde chyby stejného ražení jako v kap. 20.

Všechny opravy, které jsem v uvedených kapitolách provedl, a v naprosto šibeničním termínu odevzdal, by se do tohoto posudku uvést nedalo z důvodu nedostatku místa.

Závěr: Překlad jedné ze soudobých respektovaných učebnic anorganické chemie do českého jazyka je bezesporu chvályhodným a téměř hrdinským činem. Z poskytnutých překladů kapitol dle svého názoru mohu usuzovat, že pokud nedojde k sjednocení stylu textu jak po jazykové, tak i odborné stránce, bude mít tento čin pouze částečný úspěch.

V Pardubicích dne 1. 9. 2013

Prof. Ing. Aleš Růžička, Ph.D.